

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Факультет економіки та управління

Кафедра міжнародної економіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

О.Б. Жильцов

« 13 » лютого 2025

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ТА РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТ

для студентів

спеціальності 051 Економіка

освітнього рівня першого (бакалаврського)

освітньої програми 051.00.01 Економіка міста. Урбаністика

Київ – 2025

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Код ЄДРПОУ 45307985
Програма № 3340/25
Значення відділу моніторингу якості освіти
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)
« 13 » лютого 2025

Розробник:

Лойко Валерія Вікторівна, докторка економічних наук, професорка, завідувачка кафедри міжнародної економіки Факультету економіки та управління Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

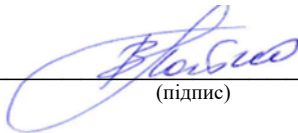
Викладач:

Лойко Валерія Вікторівна, докторка економічних наук, професорка, завідувачка кафедри міжнародної економіки Факультету економіки та управління Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри міжнародної економіки

Протокол від 12.02. 2025 р. № 2.

Завідувачка кафедри _____ (Валерія ЛОЙКО)

(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої-професійної програми «Економіка міста. Урбаністика»

14.02. 2025

Гарант освітньої-професійної програми _____ (Юлія ЖУКОВА)

(підпис)

Робочу програму перевірено

14.02. 2025 р.

Заступник декана

Оксана КАЗАК

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4 кредити / 120 годин	
Курс	3	
Семестр	6	
Кількість змістових модулів з розподілом:	4	
Обсяг кредитів	4	
Обсяг годин, в тому числі:	120	
Аудиторні	56	
Модульний контроль	8	
Семестровий контроль	30	
Самостійна робота	26	
Форма семестрового контролю	іспит	

Мета дисципліни: формування здатностей самостійно мислити, генерувати управлінські рішення, проводити аналіз ситуації в сфері економічної безпеки та ризик-менеджменту, виконувати розрахунки можливих шляхів забезпечення економічної безпеки на рівні суб'єкта господарювання.

Завдання навчальної дисципліни:

- сформувані у здобувачів вищої освіти розуміння основних засад і принципів економічної безпеки в умовах поширення постіндустріальних процесів;
- закріпити систему економічних знань і засвоєння положень досягнень теорії і практики безпеки;
- сформувані у здобувачів вищої освіти спроможність проводити оцінку ситуації в площині економічної безпеки;
- сформувані практичні вміння проводити оцінку і аналіз систем управління безпекою з врахуванням передового українського і зарубіжного досвіду.

3. Результати навчання за дисципліною.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- понятійний апарат дисципліни;
- систему правового забезпечення України, що регулює політику гарантування економічної безпеки;
- методи дослідження основних параметрів економічної безпеки з урахуванням сучасних тенденцій функціонування суб'єктів господарювання;
- методику оцінки складових економічної безпеки;
- методику оцінки ризиків;
- підходи до гарантування економічної безпеки;

вміти:

- застосовувати сформовані знання в практичній діяльності роботи економіста;
- застосовувати сформовані знання для проведення аналітичних розрахунків;
- застосовувати сформовані знання для розроблення програмних документів розвитку суб'єктів господарювання.

Програмні компетентності

ЗК 8	Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин.
ЗК 9	Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси.
ЗК 11	Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.
СК 12	Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.
СК 14	Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з урахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

РН-5	Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).
РН-13	Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення та методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію. Розраховувати економічні та соціальні показники.
РН-15	Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.
РН-17	Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.
РН-22	Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторні:					Самостійні
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовний модуль 1. Теоретичні основи економічної безпеки суб'єктів господарювання							
Тема 1. Поняття економічної безпеки. Основні елементи системи економічної безпеки суб'єкта господарювання.	6	2	-	2	-	-	2
Тема 2. Загрози економічній безпеці: класифікація, джерела виникнення.	6	2	-	2	-	-	2
Тема 3. Нормативно-правове забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарювання.	6	2	-	2	-	-	2
Модульний контроль	2						
Разом	20	6	-	6	-	-	6
Змістовний модуль 2. Функціональні складові економічної безпеки суб'єкта господарювання: склад та оцінка							
Тема 4. Фінансово-економічна складова економічної безпеки суб'єкта господарювання.	6	2	-	2	-	-	2
Тема 5. Виробнича та техніко-технологічна складові економічної безпеки суб'єкта господарювання.	6	2	-	2	-	-	2
Тема 6. Інтелектуальна та кадрова складові економічної безпеки суб'єкта господарювання.	5	2	-	2	-	-	1
Тема 7. Інвестиційно-інноваційна складова економічної безпеки суб'єкта господарювання.	6	2	-	2	-	-	2
Тема 8. Маркетингова та інформаційна складові економічної безпеки суб'єкта господарювання.	6	2	-	2	-	-	2
Тема 9. Екологічна та силова складові економічної безпеки суб'єкта господарювання.	5	2	-	2	-	-	1
Модульний контроль	2						
Разом	36	12	-	12	-	-	10
Змістовний модуль 3. Система управління економічною безпекою суб'єкта господарювання							
Тема 10. Методика оцінки рівня економічної безпеки суб'єкта господарювання.	6	2	-	2	-	-	2
Тема 11. Прогнозування і моніторинг економічної безпеки суб'єкта господарювання.	6	2	-	2	-	-	2
Тема 12. Міжнародний досвід забезпечення економічної безпеки.	6	2	-	2	-	-	2
Модульний контроль	2						
Разом	20	6	-	6	-	-	6
Змістовний модуль 4. Основи ризик-менеджменту							
Тема 13. Поняття та класифікація ризиків.	6	2	-	2	-	-	2
Тема 14. Загальний інструментарій управління ризиками.	6	2	-	2	-	-	2
Модульний контроль	2						
Разом	14	4	-	4	-	-	4
Семестровий контроль	30	-	-	-	-	-	
Усього	120	28	-	28	-	-	26

Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Теоретичні основи економічної безпеки суб'єктів господарювання

Тема 1. Поняття економічної безпеки. Основні елементи системи економічної безпеки суб'єкта господарювання.

Визначення поняття «економічна безпека». Узагальнення існуючих підходів до визначення дефініції «економічна безпека». Фактори, що впливають на економічну безпеку. Цілі економічної безпеки. Поняття «система економічної безпеки суб'єкта господарювання». Предмет, об'єкт, суб'єкт економічної безпеки суб'єкта господарювання. Принципи економічної безпеки суб'єкта господарювання. Характеристика системи економічної безпеки суб'єкта господарювання. Мета та функції системи економічної безпеки. Принципи виділення функціональних складових економічної безпеки суб'єкта господарювання. Сучасні підходи щодо аналізу структури економічної безпеки за функціональними складовими.

Тема 2. Загрози економічній безпеці: класифікація, джерела виникнення.

Визначення поняття «загроза». Визначення терміну «загроза» різними авторами. Джерела походження загроз економічній безпеці суб'єкта господарювання. Класифікація загроз економічній безпеці суб'єкта господарювання. Джерела виникнення загроз економічній безпеці суб'єкта господарювання. Основні методи попередження та (або) уникнення загроз економічній безпеці суб'єкта господарювання.

Тема 3. Нормативно-правове забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарювання.

Основні нормативно-правові документи, які регламентують основні положення забезпечення економічної безпеки підприємства: Конституція України, Концепція (основи державної політики) національної безпеки України, Закон України «Про Раду національної безпеки і оборони України», Закон України «Про національну безпеку України».

Змістовний модуль 2. Функціональні складові економічної безпеки суб'єкта господарювання: склад та оцінка

Тема 4. Фінансово-економічна складова економічної безпеки суб'єкта господарювання.

Поняття фінансово-економічної складової економічної безпеки суб'єкта господарювання. Фактори фінансово-економічної безпеки підприємства. Методика визначення рівня фінансово-економічної складової. Моніторинг рівня фінансово-економічної безпеки підприємства. Заходи забезпечення рівня фінансово-економічної безпеки суб'єкта господарювання.

Тема 5. Виробнича та техніко-технологічна складові економічної безпеки суб'єкта господарювання.

Поняття виробничої та техніко-технологічної складової економічної безпеки суб'єкта господарювання. Алгоритм визначення стану техніко-технологічної складової економічної безпеки підприємства. Фактори виробничої безпеки підприємства. Методика розрахунку кількісних показників рівнів техніко-технологічної та виробничої складових економічної безпеки суб'єкта господарювання.

Тема 6. Інтелектуальна та кадрова складові економічної безпеки суб'єкта господарювання.

Поняття інтелектуальної та кадрової складової економічної безпеки суб'єкта господарювання. Методика розрахунку кількісних показників рівнів інтелектуальної і кадрової складових економічної безпеки суб'єкта господарювання. Розвиток інтелектуальної та кадрової складових економічної безпеки суб'єкта господарювання в умовах цифрової трансформації економіки.

Тема 7. Інвестиційно-інноваційна складова економічної безпеки суб'єкта господарювання.

Поняття інвестиційно-інноваційної складової економічної безпеки суб'єкта господарювання. Класифікація спеціальних установ, які складають інноваційну інфраструктуру національної економіки України. Динаміка основних показників, які формують чинники впливу на створення інтелектуального потенціалу нації. Методика визначення рівня інвестиційно-інноваційної складової. Перелік одиничних показників та їх граничних значень для визначення рівня інвестиційно-інноваційної складової економічної безпеки суб'єкта господарювання.

Тема 8. Маркетингова та інформаційна складові економічної безпеки суб'єкта господарювання.

Поняття маркетингової складової суб'єкта господарювання. Методика визначення рівня маркетингової складової економічної безпеки. Коефіцієнт маркетингової безпеки. Поняття інформаційної складової. Фактори інформаційної безпеки підприємства. Методика визначення рівня інформаційної складової економічної безпеки суб'єкта господарювання.

Тема 9. Екологічна та силова складові економічної безпеки суб'єкта господарювання.

Поняття екологічної складової економічної безпеки суб'єкта господарювання. Фактори екологічної безпеки та охорони праці на підприємстві. Методика визначення рівня екологічної складової економічної безпеки суб'єкта господарювання. Поняття силової складової. Методика визначення рівня силової складової економічної безпеки суб'єкта господарювання. Заходи забезпечення силової безпеки на підприємстві.

Змістовний модуль 3. Система управління економічною безпекою суб'єкта господарювання

Тема 10. Методика оцінки рівня економічної безпеки суб'єкта господарювання.

Поняття інтегрального показника рівня економічної безпеки суб'єкта господарювання. Порогові значення одиничних показників (індикаторів). Поняття групових показників (субіндексів) та методика їх визначення. Принципи і підходи до побудови системи показників оцінки економічної безпеки суб'єкта господарювання. Системи показників оцінки економічної безпеки суб'єкта господарювання. Діагностика економічної безпеки і її особливості.

Тема 11. Прогнозування і моніторинг економічної безпеки суб'єкта господарювання.

Поняття прогнозування і моніторинг економічної безпеки суб'єкта господарювання. Моделі і методи прогнозування рівня економічної безпеки суб'єкта господарювання. Система моніторингу економічної безпеки суб'єкта господарювання.

Тема 12. Міжнародний досвід забезпечення економічної безпеки.

Досвід країн ЄС щодо забезпечення економічної безпеки. Нормативно-правова база ЄС для забезпечення економічної безпеки. Поняття критичної інфраструктури та захисту об'єктів критичної інфраструктури.

Змістовний модуль 4. Основи ризик-менеджменту

Тема 13. Поняття та класифікація ризиків.

Поняття та принципи ризик-менеджменту. Визначення поняття «ризик». Методи ідентифікації ризиків: аналітичне моделювання, експертні оцінки, метод опитування, метод аналізу історичних даних. Класифікація ризиків. Методи аналізу ймовірності виникнення ризиків: метод статистичної оцінки, метод експертних оцінок, метод вартісного аналізу, метод сценарного аналізу.

Тема 14. Загальний інструментарій управління ризиками.

Визначення поняття «управління ризиком». Стратегічний підхід до управління ризиками. Методи уникнення ризиків. Методи зменшення ймовірності виникнення ризиків. Методи зменшення наслідків ризиків. Технічні інструменти управління ризиками, їх переваги та недоліки. Інституційні інструменти управління ризиками.

Контроль навчальних досягнень
Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

№ з/п	Вид діяльності студента	Макс. кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
			Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість
1.	Відвідування лекцій	1	3	3	6	6	3	3	2	2
2	Відвідування практичних занять	1	3	3	6	6	3	3	2	2
3	Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	6	30	3	15	2	10
4	Робота на практичних заняттях	10	3	30	6	60	3	30	2	20
5	Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом				76		127		76		59
Максимальна кількість балів			338							
Розрахунок коефіцієнта:			338/60=5,63							
Іспит			40							
Загалом			100							

Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. Теоретичні основи економічної безпеки суб'єктів господарювання			
1	Тема 1. Поняття економічної безпеки. Основні елементи системи економічної безпеки суб'єкта господарювання.	2	5
2	Тема 2. Загрози економічній безпеці: класифікація, джерела виникнення.	2	5
3	Тема 3. Нормативно-правове забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарювання.	2	5
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. Функціональні складові економічної безпеки суб'єкта господарювання: склад та оцінка			
4	Тема 4. Фінансово-економічна складова економічної безпеки суб'єкта господарювання.	2	5
5	Тема 5. Виробнича та техніко-технологічна складові економічної безпеки суб'єкта господарювання.	2	5
6	Тема 6. Інтелектуальна та кадрова складові економічної безпеки суб'єкта господарювання.	1	5
7	Тема 7. Інвестиційно-інноваційна складова економічної безпеки суб'єкта господарювання.	2	5
8	Тема 8. Маркетингова та інформаційна складові економічної безпеки суб'єкта господарювання.	2	5
9	Тема 9. Екологічна та силова складові економічної безпеки суб'єкта господарювання.	1	5
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 3. Система управління економічною безпекою суб'єкта господарювання			

10	Тема 10. Методика оцінки рівня економічної безпеки суб'єкта господарювання.	2	5
11	Тема 11. Прогнозування і моніторинг економічної безпеки суб'єкта господарювання.	2	5
12	Тема 12. Міжнародний досвід забезпечення економічної безпеки.	2	5
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 4. Основи ризик-менеджменту			
13	Тема 13. Поняття та класифікація ризиків.	2	5
14	Тема 14. Загальний інструментарій управління ризиками.	2	5
	Разом	26	70

Критерії оцінювання самостійної роботи студента:

5 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, демонструє навички самостійного пошуку необхідної інформації, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання питання. Немає помилок у відповідях на питання.

4 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання. Допущено 1 помилку у відповідях на питання.

3 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання. Допущено 2 помилки у відповідях на питання.

2 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання. Допущено 3 помилки у відповідях на питання.

1 бал – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання. Допущено 4 помилки у відповідях на питання.

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання практичних занять:

5-10 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, демонструє навички самостійного пошуку необхідної інформації, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання та ілюструє викладений матеріал власною створеною презентацією.

1-5 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, немає супроводження відповіді власною створеною презентацією.

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Поточний контроль за результатами виконання контрольних (модульних) робіт передбачає оцінювання теоретичних знань та практичних умінь і навичок, які студент набув після завершення вивчення навчального матеріалу змістового модуля з дисципліни. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в модульному середовищі у вигляді виконання тестових завдань за темами модуля.

Сума балів, накопичених студентом за виконання модульних контрольних робіт свідчить про ступінь оволодіння ним програмою навчальної дисципліни на конкретному етапі її вивчення.

Критерії оцінювання модульного контролю з дисципліни наступні:
Максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу - 25.

Модульна контрольна робота при дистанційній формі навчання складається з 25 тестів.

Тестові завдання охоплюють весь зміст модуля і розподілені наступним чином:

Якщо в модулі 6 тем:

Тема перша - 4 тести;

Тема друга – 4 тести;

Тема третя – 4 тести;

Тема четверта – 4 тести.

Тема п'ята – 4 тести.

Тема шоста – 5 тестів.

Якщо в модулі 3 теми:

Тема перша - 9 тестів;

Тема друга - 8 тестів;

Тема третя - 8 тестів;

Якщо в модулі 2 теми:

Тема перша - 13 тестів;

Тема друга - 12 тестів;

Кожен тест оцінюється у 1 бал максимально.

При тестуванні он-лайн оцінки обраховується:

- для тестів, які передбачають одну правильну відповідь (формату «один з багатьох») 1 бал виставляється, якщо відповідь правильна, у протилежному випадку виставляється оцінка 0 балів;

При виконанні модульної контрольної роботи необхідно слідкувати за терміном виконання та за часовим обмеженням.

Форми проведення та критерії оцінювання модульного контролю

Модулі	Тема дисципліни	Форма контролю	Максимальна сума балів
I	Теми 1,2,3 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів
II	Теми 4,5,6,7,8,9 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів
III	Теми 10,11,12 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів
IV	Теми 13,14 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів

Форми проведення та критерії оцінювання екзамену

Екзамен складається із 40 тестових завдань за всіма темами навчальної дисципліни. Екзамен проводиться в режимі тестування через систему moodle. Кожна правильна відповідь на тест оцінюється в 1 бал, неправильна в 0 балів. Максимальна можлива кількість балів при складанні екзамену дорівнює 40 балів.

Орієнтовні питання до екзамену:

1. Надайте визначення поняття «економічна безпека».
2. Охарактеризуйте фактори, що впливають на економічну безпеку суб'єкта господарювання.
3. Назвіть цілі економічної безпеки суб'єкта господарювання.
4. Надайте визначення поняття «система економічної безпеки суб'єкта господарювання».
5. Охарактеризуйте предмет, об'єкт, суб'єкт економічної безпеки суб'єкта господарювання.
6. Наведіть принципи економічної безпеки суб'єкта господарювання.
7. Надайте характеристику системи економічної безпеки суб'єкта господарювання.
8. Надайте визначення поняття «загроза».
9. Назвіть джерела походження загроз економічній безпеці суб'єкта господарювання.
10. Наведіть класифікацію загроз.
11. Охарактеризуйте основні нормативно-правові документи, які регламентують основні положення забезпечення економічної безпеки суб'єкта господарювання.
12. Охарактеризуйте склад економічної безпеки за функціональними складовими.

13. Наведіть характеристику сучасних підходів щодо аналізу структури економічної безпеки за функціональними складовими.

14. Охарактеризуйте підходи до виділення функціональних складових економічної безпеки підприємства.

15. Надайте визначення поняття «фінансово-економічна складова економічної безпеки суб'єкта господарювання».

16. Назвіть фактори, які впливають на формування фінансово-економічної складової економічної безпеки суб'єкта господарювання.

17. Наведіть методичні положення та алгоритм визначення кількісного значення рівня групового показника фінансово-економічної складової.

18. Наведіть порядок здійснення моніторингу рівня фінансово-економічної складової економічної безпеки суб'єкта господарювання.

19. Надайте визначення понять «виробнича та техніко-технологічна складові економічної безпеки суб'єкта господарювання».

20. Назвіть фактори, які впливають на формування виробничої та техніко-технологічної складових економічної безпеки суб'єкта господарювання.

21. Наведіть методичні положення та алгоритм визначення кількісного значення рівня групового показника виробничої та техніко-технологічної складових економічної безпеки суб'єкта господарювання.

22. Наведіть порядок здійснення моніторингу рівня виробничої та техніко-технологічної складових економічної безпеки суб'єкта господарювання.

23. Надайте визначення понять «інтелектуальна та кадрова складові економічної безпеки суб'єкта господарювання».

24. Наведіть методичні положення та алгоритм визначення кількісного значення рівня групового показника інтелектуальної та кадрової складових економічної безпеки суб'єкта господарювання.

25. Наведіть порядок здійснення моніторингу рівня інтелектуальної та кадрової складових економічної безпеки суб'єкта господарювання.

26. Надайте визначення поняття «інвестиційно-інноваційна складова економічної безпеки суб'єкта господарювання».

27. Наведіть методичні положення та алгоритм визначення кількісного значення рівня групового показника інвестиційно-інноваційна складової економічної безпеки суб'єкта господарювання.

28. Наведіть порядок здійснення моніторингу рівня інвестиційно-інноваційна складової економічної безпеки суб'єкта господарювання.

29. Надайте визначення понять «маркетингова та інформаційна складові економічної безпеки суб'єкта господарювання».

30. Наведіть методичні положення та алгоритм визначення кількісного значення рівня групових показників маркетингової та інформаційної складових економічної безпеки суб'єкта господарювання.

31. Наведіть порядок здійснення моніторингу рівня маркетингової та інформаційної складових економічної безпеки суб'єкта господарювання.

32. Надайте визначення понять «екологічна та силова складові економічної безпеки суб'єкта господарювання».

33. Наведіть методичні положення та алгоритм визначення кількісного значення рівня групових показників екологічної та силової складових економічної безпеки суб'єкта господарювання.
34. Наведіть порядок здійснення моніторингу рівня екологічної та силової складових економічної безпеки суб'єкта господарювання.
35. Надайте визначення поняття «інтегральний показник рівня економічної безпеки суб'єкта господарювання».
36. Порогові значення одиничних показників (індикаторів).
37. Охарактеризуйте принципи і підходи до побудови системи показників оцінки економічної безпеки суб'єкта господарювання.
38. Охарактеризуйте методичні підходи до діагностики економічної безпеки.
39. Надайте визначення понять «прогнозування і моніторингу економічної безпеки суб'єкта господарювання».
40. Охарактеризуйте моделі і методи прогнозування рівня економічної безпеки суб'єкта господарювання.
41. Охарактеризуйте досвід країн ЄС щодо забезпечення економічної безпеки.
42. Охарактеризуйте поняття критичної інфраструктури та захисту об'єктів критичної інфраструктури.
43. Надайте визначення поняття «ризик».
44. Охарактеризуйте методи ідентифікації ризиків.
45. Охарактеризуйте методи аналізу ймовірності виникнення ризиків.
46. Надайте визначення поняття «управління ризиком».
47. Охарактеризуйте стратегічний підхід до управління ризиками.
48. Охарактеризуйте методи уникнення ризиків.
49. Охарактеризуйте методи зменшення ймовірності виникнення ризиків.
50. Охарактеризуйте методи зменшення наслідків ризиків.

Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
A	100-90
B	82-89
C	75-81
D	69-74
E	60-68
FX	35-59
F	0-34

Навчально-методична карта дисципліни

Разом: 120 год., лекції – 28 год., практичні заняття – 28 год., модульний контроль – 8 год., самостійна робота – 26 год., екзамен.

Модулі	Змістовний модуль 1			Змістовний модуль 2						Змістовний модуль 3			Змістовний модуль 4	
Назва модуля	Теоретичні основи економічної безпеки суб'єктів господарювання			Функціональні складові економічної безпеки суб'єкта господарювання: склад та оцінка						Система управління економічною безпекою суб'єкта господарювання			Основи ризик-менеджменту	
лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Теми лекцій	Тема 1. Поняття економічної безпеки. Основні елементи системи економічної безпеки суб'єкта господарювання.	Тема 2. Загрози економічній безпеці: класифікація, джерела виникнення.	Тема 3. Нормативно-правове забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарювання.	Тема 4. Фінансово-економічна складова економічної безпеки суб'єкта господарювання.	Тема 5. Виробнича та техніко-технологічна складові економічної безпеки суб'єкта господарювання	Тема 6. Інтелектуальна та кадрова складові економічної безпеки суб'єкта господарювання.	Тема 7. Інвестиційно-інноваційна складова економічної безпеки суб'єкта господарювання.	Тема 8. Маркетингова та інформаційна складові економічної безпеки суб'єкта господарювання.	Тема 9. Екологічна та силова складові економічної безпеки суб'єкта господарювання.	Тема 10. Методика оцінки рівня економічної безпеки суб'єкта господарювання.	Тема 11. Прогнозування і моніторинг економічної безпеки суб'єкта господарювання.	Тема 12. Міжнародний досвід забезпечення економічної безпеки.	Тема 13. Поняття та класифікація ризиків.	Тема 14. Загальний інструментарій управління ризиками.
Теми практичних занять	Тема 1. Поняття економічної безпеки. Основні елементи системи економічної безпеки суб'єкта господарювання.	Тема 2. Загрози економічній безпеці: класифікація, джерела виникнення.	Тема 3. Нормативно-правове забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарювання.	Тема 4. Фінансово-економічна складова економічної безпеки суб'єкта господарювання.	Тема 5. Виробнича та техніко-технологічна складові економічної безпеки суб'єкта господарювання	Тема 6. Інтелектуальна та кадрова складові економічної безпеки суб'єкта господарювання.	Тема 7. Інвестиційно-інноваційна складова економічної безпеки суб'єкта господарювання.	Тема 8. Маркетингова та інформаційна складові економічної безпеки суб'єкта господарювання.	Тема 9. Екологічна та силова складові економічної безпеки суб'єкта господарювання.	Тема 10. Методика оцінки рівня економічної безпеки суб'єкта господарювання.	Тема 11. Прогнозування і моніторинг економічної безпеки суб'єкта господарювання.	Тема 12. Міжнародний досвід забезпечення економічної безпеки.	Тема 13. Поняття та класифікація ризиків.	Тема 14. Загальний інструментарій управління ризиками.
Самостійна робота	15 балів			30 балів						15 балів			10 балів	

Модуль ий контроль	МК – 25 балів	МК – 25 балів	МК – 25 балів	МК – 25 балів
Разом	338, коефіцієнт переведення у 60-бальну шкалу: 338/100=5,63			
Іспит	40			
Загалом	100			

Рекомендовані джерела Методичне забезпечення

Викладання навчальної дисципліни забезпечується сучасними технічними засобами навчання, що побудовані на новітніх інформаційно-комунікаційних технологіях (мультимедійне інформаційне забезпечення, мультимедійний проектор, SMART Board, авторські засоби мультимедіа).

На заняттях і під час самостійної роботи студентів використовуються методичні рекомендації щодо вивчення дисципліни, дидактичні підходи, що розроблені на кафедрі, а саме:

- презентації;
- навчальні посібники;
- робоча програма навчальної дисципліни;
- збірка тестових і контрольних завдань для модульного оцінювання навчальних досягнень студентів;
- засоби підсумкового контролю (програми тестування).
- електронний навчальний курс «Економічна безпека та ризик-менеджмент».

Основна (базова)

1. Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України. Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України № 1277 від 29.10.2013. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13#Text>
2. Economic security in an innovative economy (Chapter) / L. Melnyk, O. Kubatko, I. Dehtyarova et al. Scientific Foundations in Economics and Management : collective monograph / edited by V. Kovalenko, I. Lyuty, T. Zatonatska. Boston : Primedia eLaunch, 2022. P. 307–313. DOI: 10.46299/ISG.2022.MONO.ECON.1.
3. Мельник С. І. Управління фінансовою безпекою підприємств: теорія, методологія, практика: монографія. Львів: «Раст-7». 2020. 384 с. URL: http://nbuviap.gov.ua/images/nak_mon_partneriv/Upravlinnya_finansovou_bezpekou_pidpruemstv.pdf
4. Економічна безпека та фінансові розслідування: концепти, прагматика, інструментарій забезпечення : колективна монографія. / За заг. ред. д.е.н., доц. Вівчар О. І. Тернопіль: Економічна думка, 2019. 395 с. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/36303/1/%D0%9A%D0%BE%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D0%B0%20%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F_%D0%95%D0%91%D0%A4%D0%A0.pdf
5. Іванова Н.С. Прогнозування економічної безпеки регіонів для забезпечення безпеки національної економіки: монографія. Кривий Ріг : ФОП Чернявський Д.О., 2018. 381с.

5. Економічна безпека держави: навчально-методичний посібник / Живко З.Б., Черевко О.В., Копитко М.І., Зачосова Н.В., Живко М.О., Серета В.В., Занора В.О., Бівець А.В.; за ред. Живко З.Б. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2019. 240 с. URL: <http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3466/1/%D0%9D%D0%9C%D0%9F%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D0%B0%20%D0%B4%D0%B5%D1%80%D0%B6%D0%B0%D0%B2%D0%B8.pdf>

Додаткова

1. Лойко В.В., Вербняк Т.М. Фактори забезпечення сталого розвитку міст України в контексті економічної безпеки в умовах післявоєнного відродження. *European scientific journal of Economic and Financial innovation*. 2024. № 1 (13). С. 318-328.
2. Sunduk A.M., Shvets P.A., Zhukova Yu.M., Loiko V.V. (2022). Parameters of economic security in the conditions of strengthening of information risks and threats. (Параметри економічної безпеки в умовах посилення інформаційних ризиків і загроз). Proceedings of the Cybersecurity Providing in Information and Telecommunication Systems II. co-located with International Conference on Problems of Infocommunications. Science and Technology (PICST 2021). Volume II. P. 221-228.
3. Loiko, V., Aleksandrova, O., Suprunenko, A., Bezprozvanna, T. and Pozdieieva, K. (2022). Risk analysis and determination of the level of security of the information ecosystem of the educational institution with the help of an expert system. (Аналіз ризиків та визначення рівня безпеки інформаційної екосистеми навчального закладу за допомогою експертної системи). Proceedings of the Cybersecurity Providing in Information and Telecommunication Systems II. co-located with International Conference on Problems of Infocommunications. Science and Technology (PICST 2021). Volume I. P. 260-267.
4. Економічна безпека держави в контексті національних інтересів : зб. тез доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 23 квіт. 2021 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2021. 174 с. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/10473/Ekonomichna%20bezpeka%20derzhavy_2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y
5. Лойко В.В., Руденко В.С., Золотоверха А.В. Аналітичні аспекти впливу пандемії на розвиток бізнесу в Україні на засадах соціальної безпеки. Стратегії сталого розвитку територій в умовах посткризового відновлення [текст]: [монографія] / під заг. ред. д.е.н., проф. Храпкіної В.В., д.ю.н., проф. Устименка В.А. К.: Інтерсервіс, 2021. С. 249 – 267.
6. Лойко В.В., Шемчук К.Р. Стан та перспективи розвитку безвідходних технологій в Україні в умовах прогресу циркулярної економіки. *European scientific journal of Economic and Financial innovation*. 2021. № 1 (7). С. 14-25.
7. Valeriia V. Loiko, Olena S. Aleksandrova, Nataliia N. Vinnikova, Vitaliy N. Zavadskyi, Daria N. Loiko. Methodical Tools for Security Level Diagnostics of the Modern University's. *International Journal of Electronic Security and Digital Forensics*. Vol. 13, No. 2, 2021. P. 115-132. (SCOPUS)
8. Живко З. Б., Пушак Я. Я. Поглинання та рейдерство в ринковій економіці: навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2020. 304с.
9. Loiko V., Bobrov Ye., Bratko M., Voitseshchuk A., Maliar S. Waste management and prospects for the development of circular economy technologies. (Управління відходами та перспективи розвитку технологій циркулярної економіки). *Збірник наукових праць «Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики»*. № 5 (40). 2021. С. 609 - 619.
10. Лойко В.В., Лойко Д.М. Експертна система як інструмент визначення рівня економічної безпеки. *Науково-технічна інформація*. 2015. № 3(65). С. 41-46.
11. Лойко В.В. Прогнозування рівня економічної безпеки за допомогою експертної системи. Економічна безпека в умовах глобалізації світової економіки: [колективна монографія у 2 т.]. Днепропетровськ: «ФОР ДРОБЯЗКО С.І.», 2014. Т.1. С. 138-145.

12. Лойко В.В. Загрози економічній безпеці промислового підприємства: сутність та класифікація. *Ефективна економіка*. 2015. № 10. URL: www.economy.nayka.com.ua/
13. Лойко В.В. Моніторинг рівня економічної безпеки промислового підприємства. *Ефективна економіка*. 2015. № 8/ URL: www.economy.nayka.com.ua/
14. Лойко В.В., Мороз Я.О. Індикатори економічної безпеки суб'єкта підприємницької діяльності. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. № 2. 2016. С. 126-129. URL: <file:///D:/Downloads/14543484495459.pdf>
15. Samorodov B.V., Sosnovska O. O., Zhytar M. O., Ananieva J. V. Methodical approach to the quantification of enterprise financial security level. *Financial and credit activity: problems and practice*. 2020. Vol 1. №32. P. 269-277.
16. Якубовська Ю.Є. Протидія промислому шпигунству. Навчально-методичні матеріали з дисципліни. Тернопіль. ТНЕУ. 2016. 44 с.

Інформаційні джерела:

1. Господарський кодекс України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
2. Про перелік відомостей, що не становлять комерційної таємниці: Постанова Кабінету Міністрів України від 09.08.1993 р. № 611. URL: www.rada.gov.ua.
3. Цивільний кодекс України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
4. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. Режим доступу: <http://portal.rada.gov.ua>.
5. Державна служба статистики України. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
6. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади в Україні. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control>.
7. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
8. Національна парламентська бібліотека України. URL: <http://nplu.org>.
9. Електронна бібліотека освітнього порталу. URL: <http://www.osvita.org.ua/library/>.